

# DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE:  
EGY ÓRA 200 KORONA, HEGYEDÉVRE 8 KORONA,  
FÉLÉVRE 16 KORONA, EGÉSZ ÉVRE 32 KORONA.

POLITIKAI NAPILAP.

FELMŰVÉSEI SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT  
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ  
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 48.

## Az olaszok a Monte Perticánál és a Monte Salarolónál visszavonultak.

### A németek sikeres védekezése Flandriában.

#### Az olasz háború

##### Vezérkarunk jelentése

Budapest, szeptember 17. Hivatalos jelentés.

##### OLASZ HARCTÉR.

A Brenta és a Monte Solaroló között az olaszok tegnap reggel erős pergőtűzig fokozott tüzérési előkészítés után támadásra indultak. Rohamoszlopaikat a Brenta völgyében és a Col Caprite előtt tüzelésünnel visszaiűzték. Az Asolonén ütegeink hatása alatt egyáltalán nem tudtak kijönni árkaikból. A Monte Perticán, a Solárolon és a Tasson gerincen elkeseredett harcokra került a sor, amelyekben az ellenség szintén kénytelen volt visszahúzódní. A többi szakaszon sok helyütt élénk repülő tevékenység.

##### NYUGATI HARCTÉR.

Az osztrák-magyar csapatoknál nem volt nem volt nagyobb harci cselekmény.

##### ALBÁNIA.

Pojani-nál megfiusultak az olaszok megújított előretörései.

##### A VEZÉRKAR FŐNÖKE.

## A nyugati harctér

### A német jelentés

Berlin, szeptember 17. A nagyfőhadiszállás jelentése.

##### NYUGATI HARCTÉR.

Rupprecht trónörökös hadcsoportja: Flandriában élénk felderítő tevékenység. Yperntől délre megfiusultak az ellenség részleges támadásai. A csatornaállás mentén pomerániai gránátosok Fouch-Couchy közelében az ellenség ellen intézett

megújított előretörései alkalmával foglyokat szállítottak be. Havrincourt vidékén a tüzérési tüzelés kora reggel ideiglenesen nagy heveséget ért el. Gyalogsági harc nem volt.

A német trónörökös hadcsoportja: Az Ailette és az Aisne között tovább tartottak az ellenség heves támadásai. A Vauxallontól keletre levő magaslatot, amelyen az ellenség megvetette a lábát, visszafoglaltuk. A Laifautól keletre vezető úton mentén az ellenség kissé visszazorított bennünket. Az ellenség délután a leghevesebb tüzérési tüzelés után újra támadásra tört elő, támadásai azonban megfiusultak az itt harcoló hannoveri, braunschweigi és oldenburgi tartalékegységek ellentámadásai folytán. Este vonalaink ellen részben ismét előretörték. Dél felől csatlakozó 5. brandenburgi gyaloghadosztály visszaverte az ellenségnek többször páncélcsoportokkal támogatott támadásait. Vaillly déli részén tovább tartottak a csatározások. Champagneban Ripontól délre visszavertünk egy ellenséges éjjeli előretörést.

Gallwitz tábornok hadcsoportja: A Cote Lorraine St. Hilaire mellett és Jauvilletől nyugatra sikeres vállalkozásokat vezetünk. Az ellenség részleges támadásokat, amelyek Haumont és Thiaucourt-tól északkeletre indultak, megfiusítottunk. A tüzérési tevékenység zárótüzelésre szorított.

Tegnap 44 ellenséges repülőgépet lőtünk le. Loerner főhadnagy 40-ik, Rumay hadnagy 35-ik és Thury hadnagy 30-ik légi győzelmét aratta.

LUDENDORFF,  
első főszállás-mester.

### A német esti jelentés

Az Ailette és az Aisne közt az ellenség újabb támadásai megfiusultak.

A front többi részén nincs újság.

### Néhány nap múlva válaszol az entente a békejavaslatra.

Kártérítést követelnek Belgiumnak és Szerbiának.

Berlin, szept. 17. Amsterdamból jelentik: A Reuter-ügynökség Londontól keltezett táviratot terjeszt, amely londoni jólétesült körökre, mint forrásra hivatkozva közli, hogy a szövetségesek a magyar és osztrák jegyzéket gondos mérlegelés tárgyává fogják tenni. Néhány nap fog csupán elmúlni a válasz megadásáig. Ami a válasz tartalmát illeti, már most kijelentik, hogy a javasolt előtervezetleltől keveset lehet várni, amíg a központi hatalmak előre ki nem jelentik, hogy bizonyos békefeltételekhez hozzájárulnak. Az eddig ismert feltételekhez a Belgiumnak és Szerbiának adandó kártérítés is kell hogy járjon. A válasz hivatalos szövege különben még nincs az angol kormány kezében, mert a hivatalos táviratok külföldről kerülő utakon érkeznek.

### Mit válaszol az entente a békejegyzékre.

Frankfurt, szept. 17. Politikai körök szerint az entente Bruián békejegyzékére ellenkérdésekkel fog válaszolni.

### Balfour Burián békejavaslatáról

Rotterdam, szept. 17. Burián gróf békejegyzékéről az első megnyilatkozás híre megérkezett ide. Balfour a következőket mondta: A békejegyzékben nem látom a reményt arra, hogy azt a célt, amelyet a szövetségesek maguk elé tűztek s olyan békét, amely több legyen fegyverszünetnél, elérhetnének. Ha el is fogadjuk ezt a javaslatot, mely nem kötelező tanácskozást folytassunk, kevés a remény, hogy minden kérdés kellően megvitatható lesz. Bármennyire igyekszem ezt a javaslatot kedvező szemmel nézni, nincs módomban arra igennel válaszolni. Az idő az ilyen eszmecsere még nem érett meg. Az entente-államok lakossága vágyakozik a béke után, de nem olyan ostoba, mint a középállamok országaiban, úgy látszik, hiszik. Lakosságunk megérte, hogy az eszmecsere hiábavaló lenne azzal a Németországgal függőben levő kérdésekről, ha csak a német államférfiak egészen másképpen kezdenek gondolkodni. A németek azt hiszik, hogy a hozzánk intézett javaslattal elő tudják segíteni a közeledést. Nagy sajnálattal ugyan, de szíkséggel arra a következtetésre kell jutnom, hogy a javaslat célja nem a meggyezéses béke elérése, hanem a mi erőink csökkentése volt.

URANIA

Szerda, Szeptember 18-19.

Gonzales film

VÉPRŐZSÁK

a hóban

dráma 4 felvonásban.

Főszereplő:

Giovanna Gonzales

Est filmripport.

Előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor.

APOLLO

Szerda, Szeptember 18-19.

Csillag filmjének

A mandarin

Mr. Wu

5 felvonásban.

Főszereplők:

Manja Tzatschewa

Karl Meinhard.

Est filmripport.

Előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor.

ARANY BÍKA MOZI

Szerda, Szeptember 18-19.

Bruno Kastner és

Stella Harf

főszereplésével

Válet a házasságban

dráma 4 felvonásban.

Est filmripport.

Előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor.

### A békeakció sletteti Németország demokratizálását.

Berlin, szept. 17. A birodalmi gyűlés főbizottságának összeülését immár végleg szeptember 24-re tüzték ki. A birodalmi gyűlésnek a szándékoltnál korábbi időpontban való összehívása is elhatározott dolog, de a nap még nincs megállapítva.

A Vorwäres kapcsolatba hozza a magyar és osztrák jegyzéket a német belpolitikával és azt mondja, hogy a jegyzék sietteti Németország demokratizálását és az események sulpontját az eddigiekénél jobban a birodalmi gyűlésbe helyezi át. A birodalmi gyűlés meg fogja állapítani, hogy a német kormánynak nem sikerült a szövetségesek diplomáciai frontjának egységességét főtartani, miért is szükséges, hogy a birodalmi gyűlés a maga hatáskörét gyarapítsa és a maga részéről módot találjon arra, hogy a szövetségesek akciójának szétesése elkerülhető legyen. Hogy a többségi blokkra, mint birodalmi politikai tényezőre, az eddiginél nagyobb szerep vár, azt, úgy látszik a nemzeti liberálisok is sejtik mert már hosszabb ideig távoltartották magukat a többségi pártok közös akciójától, most megint csatlakozást keresnek hozzájuk.

### Angol lap a békejegyzékről

Rotterdam, szept. 17. A Manchester Guardian londoni tudósítója szerint attól kell tartani, hogy az osztrák-magyar jegyzék nem ad kilátást gyors békére. Ezt a jegyzéket Németország tudtával és hozzájárulásával készítették azzal a céllal, hogy azt az entente elutasítsa. Célja az, hogy az entente mérsékeltebb elemeit erősítse, Németország, Magyarország és Ausztria nyugtalan elemeit lecsillapítsa. E jegyzékkel azt akarják bizonyítani népeiknek, hogy nem az ő kormányuk felelős a háború tovább folytatásáért.

### Az olasz sajtó visszautasítja Burián jegyzékét.

Berlin, szept. 17. Luganoból jelentik: Az olasz sajtó gróf Burián jegyzékével szemben a visszautasítás álláspontjára helyezkedik: A Corriere della Sera írja: A középhatalmak azt állítgatják, hogy a mielőbbi béke érdekében teszik meg lépéseiket. Ezt a békekészséget azonban tettekkel is bizonyítaniuk kellene. Az entente válasza pontosan követelni fogja annak közlését, mely részletekbe menő, konkrét javaslatok lebegnek a magyar és osztrák kormány előtt.

A Secolo írja: Előrelátható volt, hogy az új békeoffenzíva beszédekben nem merül ki. Most valamennyi kártya az asztalon fekszik. A manőver teljesen kialakult és mondhatjuk, hogy a diplomáciai akció most jóval óvatosabb az eddigiekénél. Úgyes, perfid sakkhúzással állunk szemben, mely azonban szilárd idegeket és szívet talál az entente oldalán. A középhatalmak szándékai világosak, át akarják háritani a felelősséget reánk. A háború tovább folyásáért azonban azok voltak és maradnak felelősök, akik a háborút akarták.

### Pasics Párisban

Genf, szeptember 17. A Havas-ügynökség jelenti: Pasics szerb miniszterelnök hétfőn Párisba érkezett, hol 10 napot fog tölteni.

### A német szociállisták a keleti béke revizlójáért.

Berlin, szept. 17. A Vorwärts erősen agít amellett, hogy a keleti békekötésekről való döntést egyelőre még halasszák el, mert Németországnak a bresztlitovszki békéhez való merev ragaszkodása lehetővé teszi az ententának, hogy ráálljon a magyar és osztrák javaslatra. A lap szerint el kell halasztani a szeptember 26-ra kitűzött finn királyválasztást is, mert a finn nép többsége nem akar monarchiát és ezt rákényszeríteni a mostani pillanatban különösen aggasztó volna. A szabadelvű frakciók általánosan követelik a finn királyválasztás elhalasztását és azon a nézeten vannak, hogy a keleti ügyeket egyelőre függőben kell hagyni. Az entente irányában, mondják, a békefeltételek tekintetében bizonyos előzékenységet kell tanúsítanunk, ha béketárgyalásokra akarjuk bérni.

### Az entente csak a népek felelős német államférfikkal tárgyal

Berlin, szept. 17. Bernből jelentik: Az itteni francia követségen informált lapok oly irányú célzásokat tesznek, hogy Ausztria-Magyarországgal az entente szívesen tárgyalna, mert nem akar a csehekkel és délszlávokkal együtt tovább háborút viselni. Az ausztriai és németbirodalmi németeket illetőleg azonban csak olyan delegátusokkal tárgyalnának, akik népeiknek felelősök, mert különben ezek a népek könnyen megtagadhatják jogosultságukat és így a létrejövő megállapodás ismét csak papíron maradna.

### Amerika és Franciaország versenyez a st. mihieli sikerért

Berlin, szept. 17. A Wolff-ügynökség harctéri tudósítója jelenti: A francia hadijelentések és a Havas-ügynökség kommentárjainak taktikája oda irányul, hogy minden alkalommal lehetőleg kiszinezze az amerikaiaknak a nyugati fronton aratott sikerét és hogy azokat alaposan felfúj. Erre szükség volt azért, hogy a népben ébren tartsák az amerikaiak döntő segítségére irányuló deményt. Ugy látszik, hogy az emirkei sikereknek ez a tulerős kiszinezése saját hadseregükben kedvetlenítőleg hatott, mert már kezdik óvatosan csökkenteni az amerikaiak dicsőimnuszát. A szept. 14-iki szikratávirat legalább is szükségesnek tartja, hogy emlékeztessen arra a segítségre, amelyet a francia tisztek nyújtottak az előkészítő munkálatoknál az amerikaiaknak. A következő napon kiadott szikra táviratban is különös részletességgel említik meg a francia repülőket, akiknek a siker nagy része köszönhető volt. Szintugy kiemelik az amerikai haderőket támogató francia csapatok sikereit is.

Berlin, szept. 17. A Wolff-ügynökség harctéri tudósítója jelenti: A szövetségesek egyetértének az amerikai St. Mihielnél aratott győzelmének rendkívüli jelentősége tekintetében, csak a tényleges siker szempontjából nem tudtak még eddig megegyezni, sőt úgy látszik, hogy a különböző szikratáviró állomás között nemes verseny fejlődött ki, hogy a foglyok számát és a zsákmányok nagyságát hogy tullozzák napról-napra jobban, csak hogy sajnálatos módon bizonyos egység hiányzik ebbőlük. Még az emirkei je-

lentés a foglyok számát fölfelé 15,000-re kelekíti ki, addig a lyoni szikratávirat érhető szövetségtársi udvariasságból már egy nappal előbb ndittatva érzi magát arra, hogy ezt a számot a maga részéről 20,000-ben állapítsa meg. Ugyanigy áll a dolog az ágyuzsákmánnyal is. A Horsed szikratáviró száz ágúnál többet jelent, holott az Eiffel-tornyon levő szikratáviró már egy félórával előbb azt jelentette a világnak, hogy a zsákmányolt ágyuk száma 200-nál több.

### Repülőátmadások Páris és Frankfurt ellen.

Páris, szept. 17. A Havas-ügynökség jelenti: Az elmúlt éjszaka repülőátmadásnál Páris elhárító lötegei lelőttek egy német repülőgépet. A lelőtt repülőgép romjai a város tő északra fekvő helység közelében zuhantak le. A személyzet holtan került a romok alá.

Frankfurt, szept. 17. Tegnap éjszaka 11 órakor a várost jelzéssel figyelmeztették, hogy ellenséges repülőgépek közelednek. A védőágyuk azonnal megszólaltak úgy, hogy a repülők nem voltak képesek a város határát elérni; össze-vissza dobott bombák nem okoztak nagy károkat.

### Entente haditanács

Zürich, szept. 17. A Morgenzeitung jelenti A legutóbbi napokban a szövetségesek főhadiszállásán Poincare elnöklelte alatt haditanács volt, amelyen a legfőbb hadvezérek is részt vettek. A haditanács a nyugati fronton álló csapatok szaporitásaival is foglalkozott és fontos határozatokat hozott.

## SZÍNHÁZ

Tul a nagy Krivánon. (A színházi iroda jelentése.) A Csokonai-színház hétfőn mutatja be Farkas Imrénének, a kiváló írónak szokatlanul nagy sikert aratott oporettjét: Tul a nagy Krivánon, amelyben Honthy Hannának nagyszerű szerepe van. Az oporett egész héten át adják. A darab minden részletében előadásra készen áll.

A Márványmenyasszony egész héten át a Csokonaiiban. (A színházi iroda jelentése.) Tekintettel arra az óriási sikerre, amelyet a Márványmenyasszony és annak főszereplője Honthy Hanna arattak, az igazgatóság a mai naptól e hét minden napjára kitűzte műsorra a kitűnő oporettet a Csokonai színházban.

Premier a Vigszínházban. (A színházi iroda jelentése.) Péntek estére tüzte ki a Vigszínház igazgatósága Drasche Lázár Alirédnek, a kiváló regény és drámaírónak nagyszerű színművét, a Boldogságot, mely egyik legsikerültebb s finoman megalkotott műve az írónak.

Verő Márta bemutatkozása. (A színházi iroda jelentése.) A debreceni szintársulat kitűnő drámai primadonnája, Verő Márta hétfőn Bródy Sándor nagyszerű drámájában, a Szeretőben mutatkozik be a Vigszínházban.

Vérrózsák a hóban című négyfelvonásos drámát mutat be ma az Uránia. A főszerepet a világhírű Giovanna Gonvales játssa.

Chinai filnjáték az Apollóban. A mandarin Mr. Wu című ötfelvonásos dráma nagy attrakciónak ígérkezik. A két főszereplő, Karl Meinhard igazgató s Manja Tratschenda nagy művészettel alakítják szerepüket.

Bruno Kastner és Stella Harí népszerű filmszínészek játsszák a főszerepeket az Úzlet a házasságban című négyfelvonásos nagy hatású drámában. Bemutatja az Arany Bika mozi.

## Finom téli fajalmák

kézzel szedett minőségben a következő fajokban: Batul, Parmin, Jonathán, Ronette, Calvil, Bórkormos és Mosánszky maximális árban kapható és előjegyezhető Kontsek Gézánál.

## A kiska

### Küldöttség

Megemlék Ákos-féle ügy birtokot megvegyei nagybirtok dűvármegye gazdasági albnygan, de a gatlanforgalmi az ügyet, hog ségek között mas volna.

Különösen kelve a birtok birtok fekszik fogva olyan, és földjük vá része a Zichy birtok felé ter

Az adásv sága meg is tétlen képvise tartott, amely gyalták a bir határozattal k gük részére l minden lehető len község ér nek szüksége közlegelője és maguknak kö tani s csak az a birtokoszt

A két kö nyitott és az nem 4000 hol kat, tehát rö került birtok kerü ugyan Geiger Jenő vagyis holdar

Kaba és leteti rendkiv hogy küldött gróf földmive József ny. á gatlanforgalm Geiger-féle v séget, amely rája, főjegye Juhász-Nagy iselő vezető Buchwein Sá felügyelője, s ság óhaját t

Kétségté vánságának igényük e b is figyelemre tartása volt e nép nehéz e nak. Bizony lakosok, hog fogják igazs guknak.

Az adás dalról is min dekében, an hogy az Or a 10 millió és a döntést sére üzte k községbeliek

## A kiskabai birtokeladás. Népszanatórium a Nagyerdőn

Küldöttség megy Serényi miniszterhez.

Megemlékeztünk arról, hogy a Kovács Ákos-féle ugynevezett kiskabai 2700 holdas birtokot megvette Geiger Jenő szolnokmegyei nagybirtokos és hogy e vétel ellen Haidúvármegye közigazgatási bizottságának gazdasági albizottsága kifogást nem emelt ugyan, de a döntésre hivatott Országos Ingatlanforgalmi Bizottság elé úgy terjesztette az ügyet, hogy a birtok a szomszédos községek között való parcellázásra igen alkalmas volna.

Különösen két község van erősen érdekelve a birtok eladása által: Kaba, ahol a birtok fekszik és Tetétlen, amely fekvésénél fogva olyan, hogy lakosai, akiknek igen kevés földjük van, mert a határ legnagyobb része a Zichy-féle uradalomé. — csakis e birtok felé terjeszkedhetnek.

Az adásvétel hírére a két község lakossága meg is mozdult és úgy Kaba, mint Tetétlen képviselőtestülete rendkívül közgyűlést tartott, amelyen nagy fölháborodással tárgyalták a birtokeladás tényét és egyhangú határozattal kinták, hogy a birtoknak a maguk részére leendő megszerzése érdekében minden lehetőséget kihasználjanak. Különösen Tetétlen község érzi erősen e birtok megszerzésének szükségességét, mert e községnek *nincs közlegetője* és csakis e birtokból tudnának maguknak közlegetőt szerezni és azt kihasználni csak az erre való terjeszkedéssel tudná a birtokelosztást egyenlővé tenni.

A két község lakossága azonnal aláírást nyitott és az aláírási iven nem is 2700, hanem 4000 hold megvételére kötelezték magukat, tehát rögtön tulijegyezték az eladás alá kerülő birtokot. Egyben kötelezték magukat, hogy ugyanazt az árat adják meg, amelyért Geiger Jenő azt megvette: 980.000 koronát, vagyis holdanként 3700 koronát.

Kaba és Tetétlen község képviselőtestületei rendkívül közgyűlésükön kimondták, hogy küldöttséget menesztenek Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszterhez és Bartók József ny. államtitkárhoz, az Országos Ingatlanforgalmi Bizottság elnökéhez, hogy a Geiger-féle vételt ne hagyja jóvá. A küldöttséget, amelynek tagjai mindkét község főbírája, főjegyzője és több képviselőtestületi tag, Juhász-Nagy Sándor dr. országgyűlési képviselő vezeti és csatlakozik a küldöttséghez Buchweil Sándor, a vármegye kir. gazdasági felügyelője, aki maga is a földművelő lakosság óhaját tartja igazságosnak.

Kétségtelen dolog, hogy a föld népe kívánságának minden jogos alapja meg van, igényük e birtokra jogos és különösen azért is figyelemre méltó, mert a nagybirtokok fentartása volt eddig is egyik legfőbb oka a hajdú nép nehéz előrehaladásának, sőt elmaradásának. Bizonyosra veszik és egészen jogosan a lakosok, hogy illetékes helyen méltányolni fogják igazságaikat és helyt adnak kívánságuknak.

Az adásvétel körül egyébként a másik oldalról is mindent elkövetnek a jóváhagyás érdekében, aminek egyik legbizonyítóbb jele, hogy az Országos Ingatlanforgalmi Bizottság a 10 milliós birtokvétel ügyét már elő is vette és a döntést a esütörtök délelőtt tartandó ülésére üzte ki. Remélhető, hogy a döntést a községbeliek javára fordítja a küldöttség.

A város és a munkáspénztár együtt létesítik.

A debreceni munkásbiztosító pénztár agilis vezetői még ez év elején egy rendkívül nagy fontosságú tervet vetettek föl, azt ajánlották a városnak, hogy közös erővel létesítsenek egy népszanatóriumot a Nagyerdőn. A terv most és Debrecenben azért bír különösen nagy horderevvel, mert a háborús élelmezés mellett Debrecenben ráis mértékben elterjedt a tüdővész, amelynek leküzdésére minden eszközt meg kell ragadni. Elismerés illeti a munkásbiztosító pénztárt a terv felfogásáért és mindazokat, akik e terv megvalósítása érdekében fáradoztak, munkásságukért. Az ügyet, amely eddig előkészítés alatt állt, ma délután tárgyalta a jog és pénzügyi bizottság, amely Vargha Elemér dr. tb. főjegyző elnöklété és Wessprémy Zoltán főispán részvétele mellett ülést tartott, amelyen több közgyűlési ügyet tárgyaltak le. Elsősorban igen sok fizetés és pótlék iránti kérés került tárgyalás alá. Márk Endre udvari tanácsos, polgármester szerint az összes városi tisztviselők fizetésrendezését megfontolás tárgyává kell tenni. A bizottság Szabó Kálmán tb. főjegyző javaslatára egy kisebb bizottságot küldött ki konkrét előterjesztés megtétele végett.

Csűrös Ferenc dr. tanácsnok nagy készséggel és figyelmettel ismertette ezután a debreceni munkásbiztosító pénztár tervét és beadványát egy, a Nagyerdőben létesítendő tüdőbeteg népszanatórium föllállításáért. A terv szerint a város telket adna és fölépítené az épületet, a munkáspénztár pedig berendezézi azt és főtartaná. A mérnöki hivatal egy igen szép és gondosan kidolgozott tervet készített, amelynek végrehajtásához szükséges költséget 245.000 koronában állapította meg. A költségek a közellátási hivatal 1918. évi nyereségéből nyernének fedezetet. A sanatórium föllállításának helyéül a mérnöki hivatal az egyetem sporttér mellett levő teret, vagy az Augusztá-sanatórium mellett fekvő területet jelölte meg, amelyek közül a tanácsnok az Augusztá-sanatórium mellett fekvő területet ajánlata, bár itt a vízvezeték és csatornázás miatt az építkezés többbe kerül, mint a másik helyen, mert tüdőbetegeket gondozó sanatórium elhelyezését az ifjuság sporttelepe mellé nem tartja megengedhetőnek. Javasolja még, kössék ki, hogy a helyek 10 százaléka a betöltésére a jog a városi tanácsot illesse meg, amely oda köz- és magánalkalmazottakat akar elhelyezni. A tanácsnok rámutatott még a tüdővész elleni védekezés nagy fontosságára és a baj gyors terjedése miatt a sanatórium létesítésének sürgettségére.

János Zoltán minden tekintetben hozzájárul a javaslatához és maga is sürgeti a felépítést.

Kölcsey Sándor dr. és Kondor Kálmán aggodalmukat fejezik ki, hogy eideztől lehet-e kijelenteni egy még nem létező nyereséget, amely egyébként nem készpénzben, hanem áruban van meg.

Aczél Géza főmérnök figyelmezteti a bizottságot, hogy az építkezés igen sürgős, mert a munkabérek és anyagárak napról-napra emelkednek és a júniusban készült költségvetés összegéből az építkezést már nem is lehet foganatistani s legalább 50 százalékkal több költséget kell kérni.

Freund Jenő dr. elfogadja a javaslatot, helyesli a sanatórium fölépítését, a fedezetet reálisnak tartja, mert már is van az első félévben 317.000 korona tiszta haszna a közellátási hivatalnak. Hogy ez a nyereség áruban van meg, az nem baj. Aggodalomra nincs ok, a függő költséggel, előleggel meg lehet oldani a kérdést.

A bizottság el is fogadta az előadó tá megbeszéléseket folytat a tanácsnok a sanatórium sürgősen fölépítendő, előbb azonban tanácsnok javaslatát. Kimondta, hogy a sanatórium vezetésével, hogy vajon hajlandó-e az építést a mérnöki hivatal terve szerint a város által megszabandó költségek keretén belül maga végeztetni.

## HIREK

— **Pilanzér-Baltin kitüntetése.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király báró Pilanzér-Baltin Károly vezérezredesnek, a neki alárendelt haderő kiváló és eredményes vezetése elismerésül a Szent István-rend nagykeresztjét adományozta.

— **Wisdisch-Graetz fölmentése.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Windisch-Graetz Lajos herceg fölmentése még e hónapban megtörténik. Windisch-Graetz vagy külügyi osztályfőnök, vagy berlini nagykövet lesz.

— **Kihallgatások a királynál.** Bécsből táviratozzák: Windisch-Graetz herceg és Sztéryni József báró holnapi kihallgatása nemesak aktuális politikai, hanem a délszláv kérdésekkel is összefüggésben van.

— **Adakozás.** A polgármesteri hivatalba a következő adományok érkeztek: A Vörös Kereszt javára: A Takarékos és Hitelintézet tisztviselőinek szeptember havi hozzájárulása 30 K 75 fil. — A 39-esek hadialbuma és özvegy-árva alapja javára: Apollo mozgósínház r. t. 200 K, dr. Fejér Ferenc 100 K, Ullmann Salamon 200 K. — A Márk Endre gyermeküdülőttelep javára: Arany S. Árpád özv. P. Nagy Árpádné halála alkalmából koszoru megváltás címén 25 K, Ferschin Árpád leánya esküvője alkalmából 50 K. Fogadják a kegyes adakozók hálás köszönetem nyilvánítását. Márk Endre udv. tan. polgármester.

— **Zár alá vették a gyufát.** A közéleti ügyosztály az erre vonatkozó rendelet alapján fölhívta a kereskedőket, akiknek birtokában 50.000 csomag, vagy ennél nagyobb gyufakészlet van, hogy azt 1918. szeptember hó 30-ig a gyufaipari szövetségnek jelentésük be. Egyben értesítette a kereskedőket, hogy egy-egy vevőnek egy alkalommal 10 doboznál több gyufát eladni tilos. A gyufa megállapított ára kicsinyben, a fogyasztó részére való eladásban mindenféle svéd és rózsaszalonygyufa, tehát a külföldi is, dobozonként 8 fillér, 49-es rózsaszalony (parafin) gyufa dobozonként 11 fillér, 56-os rózsaszalony (parafin) vagy kénes gyufa dobozonként 12 fillér.

**MODIANO CLUBSPECIALITÉ**

CIGARETTAPAPIR ES MŰVELY FEJLŐMULHATATLAN



IGYÁZZUNK A VÉDEJEGYRE!

**Tisza őfelsége katonai meghatalmazottja.** Bécsből táviratozzák: Az itteni politikai körökben állandóan Tisza zágrábi kikiáltásának céljáról beszélnek. Beavatott személyiségek azt állítják, hogy Tisza, nem mint a félhivatalos cáfolatok el akarják hitetni: magánügyben, hanem fontos politikai küldetésben jár Horvátországban és megy Boszniába. Azt beszéljük, hogy küldetése egészen különleges természetű és egyetlen szóval vagy jelzővel nem is volna körülírható. Szeretne az osztrák körök híresztelése szerint az, hogy mint ő felsége meghatalmazottja érintkezésbe lépjen a délszláv kérdés megoldásánál meghallgatást és hozzászólást igénylő összes tényezővel, különösen horvátokkal, szerbekkel, bosnyákokkal, esetleg a dalmátokkal és kapcsolatot teremtsen egyrészt a délszláv kérdés megoldásánál figyelembe veendő nemzetiségek között, másrészt köztük és Magyarországgal, illetve a dinasztia között. Szeretne körülbelül az volna, hogy kellő előkészítéssel, tárgyalással döntésre érett tegye az egész kérdést. Megbízását nem mint polgári politikus, hanem mint katonai kaptá, aki mellé ebből az alkalomból vezérkari tisztet is beosztottak, ami küldetésének a bécsi hírek szerint hivatalos jellegét ad. Ilyen körülmények között az osztrák politikai körökben izgalommal várják a fejleményeket s minden valószínűség szerint hivatalos felvilágosítást is fognak kérni a kormánytól.

**Az ohat-telekházi építkezések.** Az ohat-telekházán emelendő gazdasági épületek építésére kiírt versenytárgyalás ma volt meg a város házában a főjegyző elnöklése alatt. Beérkezett négy ajánlat és pedig: Szilágyi János Debrecen 557974 korona; Mezőgazdasági építő részvénytársaság 524,438 K, Fónagy Béla 498,881 K, Tóth, Remenyik és Sebestyén 417,008 korona. Az ajánlatokat átszámítás végett kiadták a számvevőseknek.

**Egy pár cipő hérbeadó.** Ugy látszik, hogy a lábellenes betegségekben nemesak mi szenvedünk Magyarországon, ahol legalább rendelkeznek a cipőgyártásról, ha már cipők nincsenek és ha azokból a papirosokból, amelyek a rendelkezés felemésztenek, cipőtalpakat készítenének, egész Magyarországon papirtalpu csizmákban járhatna. Ugy látszik, hogy nagy Németországban, ahová pedig Magyarország marháit bérre is nagyobb részét elszállítják, ahol még a pótlékok pótlékát is nagyban gyártják, még nagyobb lehet a cipőgyártás, mint nálunk. Bizonyos, hogy ez részben azért van, mert ott nem használhatják fel a rendelkezésű cipőgyártásra. A badeni nagyhercegség Durlaen nevű városában megjelölt hetilapban ugyanis a következő hirdetményt olvassuk:

„Egy cipő nélküli polgár három hétre 43. sz. úri cipőt keres bérletbe, heti 5 márka használati díj mellett!”

Ne panaszkodjunk hát, jó magyarok, nálunk még zongorát se bérelnek az emberek, mert a hadimilliomos inkább megvásárolta, még ha nincs is szüksége rá, csak azért, hogy a szobájában álljon és mert a gyár is azt mondja, hogy „aki bérel, az kidob”: lám, Baden nagyhercegségben cipőt is bérbevesznek.

**Fiumében lelőttek egy olasz repülő.** Fiuméből jelentik: Vasárnap délelőtt a tenger felől ellenséges repülőgép jelent meg Fiume felett. Derült, verőfényes idő volt, a korzókön nagy tömeg hullámozott. Egyszerre csak megszólaltak a védőágyuk. Mindenki azt hitte, hogy a katonaság végez lövőgyakorlatokat, amikro hirtelen, mintegy 1200 méter magasságban egy karsu kétfedelű repülőgép tűnt fel zöld-fehér-piros, olasz nemzeti színekkel. Az ellenséges repülőgép északi irányban megkerülte a várost és fordulni készült, mikor hirtelen találat érte. A gép meggingott, a benzintartály, úgy látszik, felrobant és az aviatikus a gépet siklórepüléssel

le akarta szállítani. A Fahrmanntípusú repülőgépen két, mások szerint három utas volt. A repülőgép a scurignei uton, sziklás helyen, az erdő mellett zuhant le, ott találták meg a katonát, de a repülőgép utasai és a vezető eltűntek. Hosszas kutatás után elfogták a sziklás utakon a gép vezetőjét, névszerint Locateli Maria bresciai születésű 23 éves főhadnagyot, akinek a térdét érte egy gránát szíant. A főhadnagy állítása szerint egyedül ült a gépben, amely géppuskával és fényképezőgéppel volt felszerelve.

**Egy fővárosi színész belehalt a spanyol betegségbe.** Szentgyörgyi Márta színésznő, a Belvárosi Színház tagja ma délelőtt fél tíz órakor Esterházy-utcai lakásán meghalt. Szentgyörgyi Márta öt nappal ezelőtt betegedett meg, a múlt hét végén még felépített, valamelyik este azonban magasfokú láz gyötörte. Ágyának dőlt, orvosai spanyol betegséget állapítottak meg rajta. Láza egyre magasabb lett, a spanyol betegség tüdőgyulladásra fajult, amely a fiatal művésznő életét kioltotta.

**Gépkezelők tanfolyama.** A debreceni járási szakiskolán az elektrotechnikai előkészítő tanfolyam, melynek keretében a gyenge és erős áramu elektrotechnikai alapfogalmak ismertetnek, e hó 19-én csütörtökön este 7 órakor nyílik meg. Ezen tanfolyam szükséges előtanulmánya a későbbben megnyíló dinamógép és mozgófénycső kezelői tanfolyamoknak. A gőzkazánfűtő tanfolyam, mely előiskolája különféle gőzvezetkező tanfolyamoknak, e hó 23-án este 7 órakor kezdődik. A gázmotorkezelői tanfolyam, mely az összes nversolai, benzín és gázmotor kezelését tanítja, e hó 25-én veszi kezdetét este 7 órakor. Valamennyi tanfolyamra a jelzett időben lehet az előadó tanárnál beiratkozni.

**Legjobb**  
a  
**CSIKÓS**  
Száma érdekében  
próbálja meg.  
Minden színen  
kapható.



**RUHAFESTÉK.**  
Kapható mindenütt.

**TEACOMPOSITIÓT**  
legfinomabb minőségben szállít

**Olivinfabrik Wien,**  
IX., Nordbergstrasse 6-10.

**Felvidéki**  
**kézimunkák**

saját lakásán való eladásával, urinó, aki nagy ösmeretségi körrel rendelkezik, fáradság nélkül, igen szép jövedelemre tehet szert.  
Megkeresések **Brück Gyula,**  
**Pöstyén, Fűrdőszálloda** intézőndők.

**Apró hirdetések.**

Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szóig 2 korona, minden további szó 20 fillér. Vasár- és ünnepnapokon 10 szóig 3 korona, minden további szó 30 fillér. Kövér betűkkel nyomottak kétszeresen számítódnak.

**Aranyat-ezüstöt,**  
brilliantokat, bármiről szóló zálogleveleket (zálogcédlákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek.  
Meghívásra házakhoz is elmegyek, Steiner Mihály Széchenyi-u. 19. szám.

**Értékes**  
teendőket jártas egyszó azonnali belépésre felvételt Ullmann Salamon, Piac-u. 69.

**Jegy nélkül kapható**  
szabadalmazott  
kiváló minőségű szilikon készült  
**terna és tennis cipő**  
Schäfer Miksa, Budapest,  
I. Döbrentei-ter 4.

**Kifutó fiút**  
keresünk azonnali belépésre.  
Cím a kiadóhivatalban.

**Levelező-lapok**  
művészi kivitelben, helybeli, egyetemi, hortobágyi és más félek legolcsóbban a legnagyobb választékban Csokonai könyv- és papírkereskedésében Szent Anna-u. 1

**Gépirásban**  
és gyorsírásban jártas kisasszonyt keresünk. Aki a német nyelvben is jártas, előnyben részesítjük. Fűszerkereskedelmi Részvénytársaság.

**20 magyar hold**  
termőföld város közelében száz koronájával kiadó. Feltelek megtudhatók a Károly-Othoban, Kossuth-utca.

**Akinek**  
törött aranya, ezüstje, ékszere, vagy zálogjegye van eladó, hívja meg Krámert, Arany Bika-bérház 3.

**Pénzheszedő-szolgát**  
keresünk jó fizetéssel és jutalékkal

**Hoffmann és Kronovitz**  
könyvnyomda, Debrecen  
Ferenc József-ut 49. sz.

**Eladó**  
1 házhely 250 négyzetögl a Beke telepen, Nevegy-féle. Értekezhetni a Debreceni Gazdák Bankjánál, Kossuth-u. 17.

**Eladó ház**  
Piachoz közel sarokház eladó. Van rajta 2 nagy lakás, 2 külön bejárattal szoba, 2 boltbelső. Értekezhetni Miklós-utca 22, a háztulajdonossal.

**JÁNOSI ZOLTÁN**  
**ABSOLON**  
című 5 fejezetes, bibliai tárgyú történeli tragédiája  
Ára finom fehér papíron K 6—  
„ finom velin papíron K 8—  
kötve mindegyik 4 koronával drágább  
kiadóhivatalunkban kapható.

**Tanuló** felvétetik lapunk könyvnyomdájában.

**VISZKETEĞ**  
sömör, rüh, sebek és mindenféle bőrbaj kezelésére és teljes gyógyítására a legbiztosabb szer a  
**BOROKA KENOCS**  
Nem piszkít és szagaian. Kis tégely 4 korona, nagy tégely 6 korona, családi tégely 10 korona. Hozzávaló **BOROKA SZAPPAN** 6 korona. Készíté **Gerő Sándor** gyógyszerész, Nagyváros. Debreczenben kapható: Bárány Sándor, Batáry István, Dénes Artúr, Kubek S. örökösök, Mandel József, Mihalovics Jenő, Murakózy László, Petes László, Reichard Sándor, dr. Szebenyi Árpád, Szendrei Béla gyógyszerárban, továbbá dr. Rex Ferenc és Központi drogériában.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Ferenc József-ut 49., a főpostával szemben.

TIZENHATODI  
**DEB**  
ELŐFIZETÉSI  
EGY HÓRA 200 K  
FÉLÉVE 16 KOR  
A Mont  
ötsz  
A nyugati  
Az ol  
Vezérka  
Budapes  
jelentés.  
OLASZ HARC  
Az olaszok  
hogy a Monte F  
kat hatalmukba  
zserégi és akna  
célja a Fasson  
rohantak meg.  
lommal elkeser  
tük. A Monte T  
meghíusultak a  
te. Az Assiagot  
tüzérségi harco  
Számos ell  
bot a piavei f  
gekre és az Et  
emlékre mélt  
ALBANIA.  
A tengerpa  
olasz részleges  
gatra levő heg  
irányba előre  
séges ellentám  
NYUGATI HA  
A cs. és k  
főnös esemény  
A ny  
A n  
Berlin,  
szállás jelent  
NYUGATI H  
Ruppr  
esoportja  
**URANIA**  
Ma, csütörtökön  
Szeptember 19.